

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Obo/30/2016
Identifikačné číslo spisu:	1014201262
Dátum vydania rozhodnutia:	30.03.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Anna Marková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:1014201262.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anny Markovej a členiek senátu JUDr. Dariny Ličkovej a JUDr. Lenky Praženkovej, v právnej veci žalobcov: 1/ I. C., nar. XX. XX. XXXX, bytom T., zastúpeného advokátkou JUDr. Máriou Padalovou, Štefánikova 33, Žilina a 2/ Ing. Ladislav Bódi, správca konkurznej podstaty úpadcu Z. C., nar. XX. XX. XXXX, T.4, kancelária správcu Mariánska 6, Nitra, proti žalovanému JUDr. Ing. Vladimír Neuschl, správca konkurznej podstaty úpadcu D.V.P. - Družstvo vzájomnej pomoci v konkurze, Nitra, Wilsonovo nábrežie 64, IČO: 34 146 821, o vylúčenie veci z konkurznej podstaty, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 4. mája 2016, sp. zn. 2Cbi/9/2014-85, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo 4. mája 2016, sp. zn. 2Cbi/9/2014-85 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d'alsie konanie.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom vyhovel žalobe a žalovanému uložil povinnosť vylúčiť z konkurznej podstaty úpadcu D.V.P. Družstvo vzájomnej pomoci v konkurze, Nitra, Wilsonovo nábrežie 64 nehnuteľnosti nachádzajúce sa v k. ú. S., zapísané na LV č. XXX a označené ako:

- pozemky: parc. č. XXX/X - zastavaná parc. o výmere 234 m², parc. č. XXX/X - zastavaná parc. o výmere 666 m² a parc. č. XXX/X, zastavaná parc. o výmere 208 m²
stavby : predajňa automobilov, súp. č. XX, nachádzajúca sa na parc. č. XXX/X, autoservis súp. č. XX, nachádzajúci sa na parc. č. XXX/X.

Žalovanému ďalej uložil zaplatiť žalobcovi 1/ 350,80 eur náhrady trov konania.

2. Rozhodol tak s odôvodnením, že úpadca D.V.P. Družstvo vzájomnej pomoci, Nitra, pred vyhlásením konkurzu predal spoločnosti DVD Nitra, s. r. o., predmetné nehnuteľnosti zmluvou z 19. apríla 2002. Spoločnosť DVD Nitra, s. r. o., zmenila svoje obchodné meno na DEXA, s. r. o., s účinnosťou od 15. augusta 2002. Žalobcovia predmetné nehnuteľnosti kúpili od Ing. V. Malého a J. Jedličku kúpnu zmluvou z 5. mája 2003, za dohodnutú kúpnu cenu, ktorú žalobcovia predávajúcim uhradili. Nehnuteľnosti nadobudli žalobcovia v dobrej viere od vlastníkov uvedených na LV č. XXX k. ú. S..

3. Ďalej uviedol, že žalovaný na základe rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 5. apríla 2009, sp. zn. 6Cbi 36/2007 vylúčil z konkurznej podstaty majetok podliehajúci konkurzu a následne 7. mája 2014 oznámil Krajskému súdu v Bratislave, v konkurznej veci úpadcu D.V.P. Družstvo vzájomnej pomoci, Nitra, že nehnuteľnosti opäť zapísal do konkurznej podstaty. Žalobcovia preto boli vyzvaní podľa § 19 ods. 2 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní (ďalej len ZKV), aby podali žalobu. V čase výzvy bol na majetok Z. C. vyhlásený konkurz a správca konkurznej podstaty úpadcu Z. C. s podanou žalobou súhlasil. Súd konvalidoval, že žalobu nepodal správca, ale úpadkyňa Z. C. s odôvodnením, že žalobcovia 1/ a 2/ nemajú právnické vzdelanie a postupovali v zmysle výzvy súdu a s týmto konaním súhlasil správca konkurznej podstaty úpadcu Z. C..

4. Podkladom k zapísaniu nehnuteľností do súpisu konkurznej podstaty zo strany žalovaného 7. mája 2014 bol rozsudok Krajského súdu v Nitre z 3. decembra 2008, sp. zn. 25Co/86/2008, ktorým bol potvrdený rozsudok Okresného súdu Nitra z 10. septembra 2005, č. k. 14C/224/2002-382, ktorým bola zamietnutá žaloba správcu konkurznej podstaty v prejednávanej veci o vyslovenie neplatnosti kúpnych zmlúv voči DEXA, s. r. o. Dôvodom zamietnutia žaloby bolo nepreukázanie naliehavého právneho záujmu.

5. Súd prvej inštancie na základe uvedených skutočností dospel k záveru, že predmetné nehnuteľnosti v čase vyhlásenia konkurzu na majetok úpadcu D.V.P. - Družstvo vzájomnej pomoci, Nitra, nepatrili úpadcovi a ani v priebehu konkurzného konania úpadca tento majetok nenadobudol, súd ho vylúčil z konkurznej podstaty.

6. Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie žalovaný. Žiadal napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Odvolateľ uviedol, že napadnuté rozhodnutie pôsobí nedostatočne, nejednoznačne, absentuje v ňom zhmotnenie myšlienkového pochodu súdu pri rozhodovaní vo veci samej a vysporiadanie sa s podstatnými skutočnosťami, na ktoré žalovaný poukázal v priebehu konania.

7. Odvolateľ uviedol, že rozsudok nedáva odpoveď na skutočnosti, ktoré sú pre rozhodnutie podstatné, a to na namietanú absolútnu neplatnosť kúpnej zmluvy z 5. marca 2002, uzavretej medzi úpadcom ako predávajúcim a DEXA, s. r. o., ako kupujúcim, ktorej predmetom bol odplatný prevod vlastníctva k nehnuteľnostiam zapísaných na LV č. XXX, vedeného Okresným úradom Nitra pre k. ú. S., pričom o otázke vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam do dnešného dňa nebolo meritórne rozhodnuté, lebo k zamietnutiu žaloby došlo z dôvodu absencie naliehavého právneho záujmu na strane správcu. Žalovaný preto uvedenú kúpnu zmluvu aj naďalej považuje za absolútne neplatný právny úkon, lebo odporuje dobrým mravom, čo má za následok neplatnosť právneho úkonu od počiatku. V tejto súvislosti namieta : spôsob vyhotovenia zmluvy, časový sled medzi podpísaním kúpnych zmlúv a následným overením podpisov zo strany štatutárnych orgánov úpadcu, spôsob dojednania splatnosti kúpnej ceny, spôsob úhrady kúpnej ceny, spôsob znaleckého ocenenia prevádzaných nehnuteľností a časového sledu zabezpečenia zápisu vlastníckeho práva v prospech spoločnosti DEXA, s. r. o. Napriek namietaným skutočnostiam súd prvej inštancie sa s otázkou absolútnej neplatnosti náležitým spôsobom nevysporiadal. Preto rozsudok z tohto dôvodu považuje za nepreskúmateľný, čím došlo zo strany súdu k odňatiu možnosti žalovanému konať pred súdom.

8. Ďalej poukázal na skutočnosť, že na majetok Z. C. bol uznesením Okresného súdu Nitra z 20. mája 2014, sp. zn. 3K/17/2014, vyhlásený konkurz, pričom predmetné uznesenie bolo zverejnené v Obchodnom vestníku č. 99/14 z 27. mája 2014. Týmto momentom v zmysle § 44 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii č. 7/2005 Z. z. (ďalej len ZKR) správca je oprávnený konať za úpadcu vo veciach týkajúcich sa majetku úpadcu a v zmysle § 53 ZKR vyhlásením konkurzu zaniká úpadcove bezpodielové spoluvlastníctvo manželov. V zmysle uvedených ustanovení mal súdne konanie iniciovať správca konkurznej podstaty a nie úpadkyňa. Podotkol, že úpadkyňa bola od podania žaloby až po vyjadrenie odvolateľa z 19. novembra 2014, doručené súdu 21. novembra 2014, považovaná za účastníčku konania. V prípade, ak tomu tak nebolo, s prihliadnutím na ustanovenie § 47 ods. 3 ZKR je

potrebné skúmať, či predmetné konanie bolo iniciované na to aktívne legitimovaným subjektom. Postup súdu, ktorý konvalidoval, že namiesto správcu konkurznej podstaty žalobu podala úpadkyňa, je podľa žalovaného nesprávny, v rozpore s právnym predpisom, nakoľko nedostatok aktívnej legítimácie v okamihu podania žaloby posúdil len ako nezrovnalosť, pričom nerozhodol o zmene v osobe účastníka a nezohľadnil fakt, že predmetné súdne konanie nebolo iniciované na to oprávnenou osobou.

9. Napokon namietal nesprávne právne posúdenie vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam. Ak je prevod vlastníctva z úpadcu absolútne neplatným právnym úkonom, potom v čase začatia konkurzu bol úpadca vlastníkom predmetných nehnuteľností.

10. Za nesprávne považuje aj rozhodnutie o náhrade trov konania, lebo súd prvej inštancie priznal žalobcovi 1/ náhradu trov konania bez toho, aby diferencoval, či sa jedná o trovy právneho zastúpenia alebo iné trovy.

11. K odvolaniu žalovaného sa písomne vyjadril žalobca 2/, navrhol napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Uviedol, že žalovaný neuviedol, že Krajský súd v Nitre ako odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie rozsudkom č. k. 25Co/133/2010-332 potvrdil, pričom uviedol, že žalovaný, vrátane žalobcu 1/ a 2/ v tomto konaní, sporné nehnuteľnosti nadobudli v dobrej viere, opak preukázaný nebol a žalobca (v tomto konaní žalovaný) sa dôkazného bremena nezhostil. Nesúhlasí s námietkou odvolateľa, pokiaľ ide o nedostatok aktívnej legítimácie. Žaloba bola podaná na základe výzvy súdu a pre účely ochrany vlastníctva považuje za irelevantné, či správkyňa konkurznej podstaty úpadcu Adriana Pšenková postupovala s odbornou starostlivosťou. Za podstatné považuje to, že novoustanovený správca Ing. Ladislav Bódi využil svoje oprávnenie a vstúpil do konania.

12. Žalovaný na vyjadrenie žalobcu 2/ reagoval podaním z 13. septembra 2016. Predovšetkým považoval za potrebné zdôrazniť, že rozsudok súdu prvej inštancie vykazuje viacero nedostatkov, ktoré uviedol v odvolaní a tieto považuje za relevantné dôvody. Znovu zopakoval odvolacie dôvody, uvedené vyššie.

13. Taktiež žalobca 2/ reagoval na podanie žalovaného z 13. septembra 2016 a zopakoval svoje dôvody, prečo považuje napadnutý rozsudok za vecne správny.

14. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd odvolací [podľa § 470 ods. 4 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“)] prejednal odvolanie žalovaného podľa ustanovenia § 379 C. s. p. a § 380 ods. 1 C. s. p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C. s. p.) a dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné.

15. Z obsahu odvolania žalovaného je zrejmé, že nesúhlasí s rozhodnutím súdu prvej inštancie z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci a z dôvodu nesprávneho procesného postupu pri zámene účastníka na strane žalobcu.

16. Je potrebné predovšetkým prisvedčiť odvolateľovi, že súd prvého stupňa nerešpektoval ustanovenia § 90 až § 92 O. s. p. (v tom čase platného procesného predpisu). Z obsahu spisu je zrejmé, že žalobu 29. júla 2014 podali Marián Pšenko ako žalobca 1/ a Adriana Pšenková ako žalobkyňa 2/ proti žalovanému Mgr. Ing. Vladimír Neuschl, správca konkurznej podstaty úpadcu D.V.P. - družstvo vzájomnej pomoci v konkurze, Nitra. V zmysle ustanovenia § 90 O. s. p. účastníkmi konania vo veci vylúčenia veci z konkurznej podstaty, vedenej na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 2Cbi/9/2014 sa stali takto označení účastníci. Na č. l. 40 spisu súd prvého stupňa v podaní z 5. februára 2015 žalobcov ešte označuje v texte podania tak, ako sú uvedení v žalobe, teda v súlade s ustanovením § 90 O. s. p. Na č. l. 41 spisu je založené vyjadrenie vo veci samej Ing. Ladislava Bódiho, správcu konkurznej podstaty úpadkyne Z. C., ktorým sa síce označil za žalobcu 2/, avšak bez toho, aby boli na to splnené podmienky.

17. Občiansky súdny poriadok umožňoval zmenu účastníkov v konaní za podmienok a postupom

uvedeným v ustanovení § 92 O. s. p. Podľa ustanovenia § 92 O. s. p. zameniť účastníka je možné len na návrh doterajšieho žalobcu, avšak so súhlasom nového účastníka, ak ide o žalobcu a o zámene rozhoduje súd uznesením. Bez toho, aby účastník na strane žalobcu 2/ podal takýto návrh a bez toho, aby súd prvej inštancie o ňom rozhodol, konal s novým žalobcom 2/, a to správcom konkurznej podstaty úpadkyne Adriany Pšenkovej a aj v napadnutom rozsudku ho uviedol ako účastníka konania. Uvedený postup súd prvej inštancie odôvodnil na strane 5 napadnutého rozsudku ako: „konvalidovanie nezrovnalosti,“ čo je v rozpore s príslušnými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku. Odvolací súd preto uvedený postup vyhodnotil ako neprípustný, pretože mal dopad na aktívnu legitímáciu žalobcu 2/ a tým aj na rozhodnutie vo veci samej a zaťažil konanie takou vadou, ktorá mala za následok zrušenie rozhodnutia vydaného v takomto konaní.

18. Pokiaľ ide o druhú odvoláciu námietku žalovaného, a to nepreskúmateľnosť rozhodnutia pre absenciu posúdenia námietky absolútnej neplatnosti kúpnej zmluvy o kúpe predmetných nehnuteľností spoločnosťou DVD Nitra, s. r. o., vznesenej žalovaným v konaní na súde prvej inštancie, Najvyšší súd Slovenskej republiky je toho názoru, že súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku nedal presvedčivú odpoveď, ako vyhodnotil namietanú platnosť kúpnej zmluvy. Len poukázal na rozhodnutia súdov, ktorými boli žaloba o určenie neplatnosti a žaloba o určenie vlastníctva zamietnuté pre nedostatok právneho záujmu na takomto určení, teda k zamietnutiu žaloby došlo z procesného dôvodu, meritórne o spornom vlastníctve rozhodnuté nebolo. Za týchto okolností rozsudok súdu nie je v súlade s ustanovením § 157 ods. 2 O. s. p. (v čase rozhodnutia platného procesného predpisu). Keďže súd prvej inštancie svoje rozhodnutie neodôvodnil ústavne prijateľným spôsobom, došlo tým k porušeniu práva žalovaného na spravodlivý proces.

19. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie podľa ustanovenia § 389 ods. 1 písm. b/ C. s. p. zrušil, pretože v konaní došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a tento nedostatok nemohol v konaní napraviť odvolací súd.

20. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu dovolanie nie je prípustné (§ 419 a nasl. C. s. p.).

Podľa § 420 C. s. p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak:

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo, alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca, alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 C. s. p. je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená, alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C. s. p. nie je prípustné, ak:

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmena a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie.

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Dovolanie možno podať v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v právnej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, za akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Táto povinnosť neplatí, ak je:

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.